Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT
AF 25. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: den 11. april 2018
Tidspunkt: kl. 14.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Carsten Kudsk (DF), Ib Poulsen (DF), Jan E. Jørgensen (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Nick Hækkerup (S), Søren Søndergaard (EL), Christian Juhl (EL), Rasmus Nordqvist (ALT) og Zenia Stampe (RV).

Samrådet under pkt. 1 blev afviklet som et fælles samråd med Udenrigsudvalget, og Miljø- og Fødevareudvalgets medlemmer var inviteret til at deltage under dette punkt. Under pkt. 2 og 3 deltog alene medlemmer af Europaudvalget.

Desuden deltog: minister for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde Karen Ellemann samt udenrigsminister Anders Samuelsen.

Punkt 1. Åbent samråd med udenrigsministeren og ministeren for fiskeri og ligestilling om fiskeriaftalen mellem EU og Marokko

KOM (2018) 0001

KOM (2018) 0001 – samrådsspørgsmål A
KOM (2018) 0001 – bilag 5 (Kopi af URU alm. del - samrådsspørgsmål R om fiskeriaftalen mellem EU og Marokko)
KOM (2018) 0001 – bilag 6 (kopi af URU alm. del - svar på spm. 140 om indholdet af EU-Domstolens dom vedr. fiskeriaftale med Marokko)
KOM (2018) 0001 – bilag 2 (henvendelse af 15/1-18 fra Afrika Kontakt)
KOM (2018) 0001 - svar på spm. 16, om hvorvidt ministeren kan bekræfte, at fiskeriaftalen med Marokko er en overordentlig god forretning for EU, fra ministeren for fiskeri og ligestilling
KOM (2018) 0001 - svar på spm. 15, om de øvrige EU-landes holdning til fiskeriaftalen, fra ministeren for fiskeri og ligestilling
KOM (2018) 0001 - svar på spm. 12, om ministerens udtalelse på Europaudvalgets møde, om at fiskeriaftaler mellem EU og Marokko har til formål at fremme menneskerettigheder og demokrati i Vestsahara, fra ministeren for fiskeri og ligestilling
KOM (2018) 0001 - svar på spm. 10, om ministerens udtalelser på Europaudvalgets møde om, at lokalbefolkningen i Vestsahara har draget fordel af fiskeriaftale, fra ministeren for fiskeri og ligestilling
KOM (2018) 0001 - svar på spørgsmål 5 om, hvordan udviklingsmålene i Marokko styrkes, når 91,5 pct. af fiskeriet under aftalen foregår i farvand tilhørende Vestsahara, fra ministeren for fiskeri og ligestilling

KOM (2018) 0001 - svar på spørgsmål 4 om menneskerettighedssituationen i Vestsahara under den nuværende fiskeriaftale, fra udenrigsministeren
KOM (2018) 0001 - svar på spørgsmål 1 om, hvorvidt ministeren opfatter Marokkos annektering af Vestsahara som en besættelse i strid med folkeretten, fra udenrigsministeren

Samrådsspørgsmål A

Stillet af Søren Søndergaard (EL)
"Ministeren bedes redegøre for, hvilke konsekvenser EU-dommen af 27. februar 2018 (C-266/16) om, at fiskeriaftalen og protokollen mellem EU og Marokko kun er gyldig, fordi den ikke omfatter Vestsahara og farvandet ud for Vestsahara, får for den danske regerings holdning til en fornyelse af fiskeriprotokollen samt redegøre for årsagen til, at ministeren fredag den 19. januar 2018 bad Europaudvalget om et mandat, som så åbenlyst var i modstrid med international lov."

Samrådsspørgsmål R

Stillet af Christian Juhl (EL), Zenia Stampe (RV) og Rasmus Nordqvist (ALT)
"EU-domstolen afgav 27. februar 2018 en klar dom, der har stor betydning for den fiskeriaftale mellem EU og Marokko, som bl.a. Danmark har anbefalet. Dommen afgør, at fiskeriaftalen kun er lovlig, hvis den ikke omfatter Vestsaharas fiskerizone. I forlængelse af tidligere samråd om denne sag, vil vi gerne have svar på følgende spørgsmål: Hvad mener ministrene om EU-Domstolens afgørelse? Hvilken betydning får EU-Domstolens afgørelse for Danmarks anbefaling af fiskeriaftalen? Er ministrene enige i, at fiskeriaftalen ikke kan omfatte Vestsaharas fiskerizone, uden at dette er aftalt med sahrawiernes repræsentanter i Polisario?"

Søren Søndergaard uddybede samrådsspørgsmål A ved at sige, at det allerede flere måneder inden ministerens forelæggelse den 19. januar 2018 havde været klart, at en fornyelse af fiskeripartnerskabsaftalen med Marokko kunne blive eksplosiv og skadelig for fredsprocessen. I en artikel fra Associated Press den 4. april havde den marokkanske udenrigsminister endda advaret om, at Marokko kunne finde på at angribe Polisario, hvilket ville kunne sende hundredtusindvis på flugt. Regeringen havde virket uforberedt og svaret i øst og vest i et omfang, så Præsidiet havde måttet minde Udenrigsministeriet om, at det er ministerens opgave at svare på Folketingets spørgsmål. Man skulle ikke være professor for at gennemskue, at det oplæg til aftalen, regeringen havde fået et spinkelt mandat til, senere ville blive underkendt af EU-Domstolen. Det var nu også sket, idet dommen fastslog, at aftalen kun var gyldig i det omfang, den omfattede Marokkos eget og ikke Vestsaharas farvand. Men over 90 pct. af fiskene fanges ud for Vestsahara, så der var ikke meget tilbage af aftalen. Ud over svar på samrådsspørgsmålet kunne det være interessant at høre, hvad regeringens overvejelser egentlig havde været?

Rasmus Nordqvist uddybede samrådsspørgsmål R ved at bede om regeringens vurdering af EU-Domstolens meget tydelige dom og af, hvilke konsekvenser dommen ville få for

de igangværende forhandlinger om fiskeripartnerskabsaftalen. Man havde indkaldt begge ministre til samrådet, fordi der ikke alene var tale om fiskeripolitiske anliggender, men om et større udenrigspolitisk spørgsmål, som involverer fredsforhandlinger og angår et besat territorium.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde: Europaudvalget og Udenrigsudvalget har stillet en række underspørgsmål, som udenrigsministeren og jeg vil besvare på følgende måde: Jeg besvarer samrådsspørgsmål A og de første to spørgsmål indeholdt i samrådsspørgsmål R, mens udenrigsministeren besvarer det sidste spørgsmål indeholdt i samrådsspørgsmål R.

Først helt kort lidt kontekst for denne sag. Den nuværende fiskeriaftale mellem EU og Marokko udløber i juli 2018. Generelt er formålet med fiskeriaftalen at fremme EU's fiskeriinteresser samt at sikre et bæredygtigt og ansvarligt fiskeri. Europa-Kommissionen har fået udarbejdet en evalueringsrapport af den nuværende fiskeriprotokol. Det fremgår bl.a. af evalueringsrapporten, som er udarbejdet af uafhængige eksperter, at sektorstøtten i henhold til den nuværende protokol effektivt bidrager til bæredygtig udnyttelse af fiskebestandene, og at EU-sektorstøtten ikke mindst kommer regioner i Vestsahara til gode.

I januar fremlagde Europa-Kommissionen et udkast til forhandlingsdirektiver med henblik på Rådets bemyndigelse til indledning af forhandlinger om en ny fiskeriaftale, der vil skulle træde i kraft, når den gamle aftale udløber til sommer. Mandatet blev godkendt af Rådet den 19. februar 2018. Kun ét land stemte imod. Lad mig i den forbindelse minde om, at mandatet vedtages af Rådet med kvalificeret flertal, dvs. at mere end ti lande skal afvise forslaget, før det falder.

Og så til EU-Domstolens afgørelse af februar og regeringens holdning hertil. Domstolen fastslog i sin afgørelse, at fiskeriaftalen mellem EU og Marokko er gyldig, men at farvandet ud for Vestsahara ikke er omfattet af aftalens geografiske anvendelsesområde. Det samme gælder den protokol, der er tilknyttet aftalen. Afgørelsen er således på linje med Domstolens afgørelse fra 2016 om landbrugsaftalen mellem EU og Marokko.

Det skal i øvrigt nævnes, at Danmark ikke fisker under den nuværende fiskeriaftale, hvorfor afgørelsen ikke har direkte betydning for danske fiskeriforhold.

Europa-Kommissionen har på baggrund af afgørelsen fremlagt et revideret udkast til forhandlingsdirektiver, som jeg ser frem til at forelægge for Europaudvalget senere i dag. I de reviderede forhandlingsdirektiver er det geografiske anvendelsesområde for det første præciseret med henblik på at sikre, at der fortsat kan fiskes i farvandet ud for Vestsahara. For det andet sikres det, at Kommissionen bliver tilstrækkeligt informeret og inddraget i den geografiske og sociale fordeling af de socioøkonomiske fordele under aftalen. Dette er afgørende for, at Kommissionen kan sikre, at både partnerskabsaftalen og protokollen kommer de berørte folk til gode. Kommissionen skal samtidig sikre sig, at den berørte befolkning har været inddraget i tilstrækkelig grad. Forhandlingsdirektiverne skal endvidere danne grundlag for passende garantier for bæredygtig udvikling af de berørte områder.

Endelig lægges der op til, at en aftale vil være provisorisk så længe, der udestår en løsning på konflikten i FN-sporet.

Så spørges der til, hvilken betydning Domstolens afgørelse får for Danmarks anbefaling af fiskeriaftalen. Til det kan jeg kun sige, at Danmark ikke har anbefalet fiskeriaftalen. Regeringen har derimod – ligesom samtlige andre EU-lande bortset fra et – tilsluttet sig, at der indledes forhandlinger med Marokko, som forelagt i Miljø- og Fødevareudvalget den 17. januar 2018 og i Europaudvalget den 19. januar 2018. Danmark afgav i forbindelse med rådsafgørelsen en erklæring, hvor vi understregede vigtigheden af, at en fremtidig fiskeriprotokol mellem EU og Marokko respekterer afgørelsen fra EU-Domstolen vedrørende den nuværende fiskeriaftale og dens anvendelse på farvandet ud for Vestsahara. Tyskland og Holland tilsluttede sig denne erklæring. Fra dansk side har vi altså lagt vægt på, at en kommende aftale skal efterleve afgørelsen.

Lad mig endnu engang fremhæve, at EU-Domstolen anser aftalen for gyldig, men fastslår, at den ikke finder anvendelse på farvandet ud for Vestsahara. Jeg anerkender derfor ikke præmissen i udvalgsspørgsmålet om, at jeg skulle have bedt om et mandat i strid med folkeretten.

I forhold til spørgsmålet om hvilken betydning afgørelsen har for vores anbefaling af det reviderede forhandlingsmandat, vil jeg gerne understrege, at det selvsagt er en prioritet for regeringen, at afgørelsen respekteres. Det har vi løbende gjort opmærksom på. Jeg noterer mig også i den forbindelse, at Kommissionen fremhæver, at det reviderede udkast til forhandlingsdirektiver tager højde for afgørelsen.

Udenrigsministeren: Endelig spørges der til, om vi er enige i, at fiskeriaftalen ikke kan omfatte Vestsaharas fiskerizone, uden at dette er aftalt med sahrawiernes repræsentanter i Polisario. Til det kan jeg sige, at Domstolen ikke forholder sig til, hvad det ville kræve, såfremt aftalen skulle omfatte farvand ud for Vestsahara. Derfor følger det heller ikke af dommen, at Polisario skal have vetoret i denne sag. Når det er sagt, er det vores forståelse, at Polisario er blandt dem, der er blevet konsulteret i forbindelse med landbrugsaftalen. Kommissionen har oplyst, at konsultationer om fiskeripartnerskabsaftalen og den tilhørende protokol vil følge samme mønster.

Regeringen lægger, ligesom andre EU-lande, vægt på den fortolkning, Rådets Juridiske Tjeneste og Kommissionen har baseret sig på under forhandlingsforløbet. Kommissionen er forpligtet til at holde Rådet orienteret om forhandlingerne. Det er desuden forventningen, at Rådets Juridiske Tjeneste vil foretage en vurdering af forhandlingsresultatet, når det foreligger. Den vurdering ser vi frem til.

Generelt må jeg konstatere, at der fra en bestemt side i Folketinget er et ønske om, at den danske regering skal engagere sig aktivt i denne sag – og bredere i forhold til den langvarige og komplicerede konflikt om Vestsahara. Det mener regeringen ikke er god dansk interessevaretagelse. Dels er vores interesser i Vestsahara små – politisk, økonomisk og fiskeripolitisk, dels skal en løsning på konflikten findes i FN's Sikkerhedsråd og gennem

FN-ledede forhandlinger. Dansk aktivisme i denne sag vil derfor være et bekosteligt slag i luften, hvor vi bl.a. lægger os ud med vigtige EU-partnere.

I stedet vil vi – i tråd med folketingsvedtagelse V 79 (2015-16) og tidligere regeringers politik – støtte FN's og FN's Sikkerhedsråds bestræbelser på at opnå en fredelig forhandlet løsning mellem Marokko og Polisario om Vestsahara. Vi har ingen interesse i at tage ensidig stilling til fordel for én af parterne. Det mener vores partnere i EU heller ikke. Og det er heller ikke den anbefaling, der udgår fra FN. En løsning på konflikten, herunder endelig status, forhandles i FN-regi, ikke i EU. Og det er væsentligt i denne sammenhæng ikke at præjudicere udfaldet af FN-sporet.

Søren Søndergaard påpegede, at over 91 pct. af fangsten inden for den gældende aftale kommer fra farvandet ud for det besatte Vestsahara. I januar ønskede regeringen at indlede forhandlinger om at forlænge den aftale. Nu gav regeringen udtryk for, at EU-Domstolens dom om, at aftalen ikke kan omfatte Vestsahara, nærmest ikke har betydning. Hvordan hang det sammen, når fangsten fra Marokkos egne farvande udgør under 9 pct.?

Ministeren sagde nu, at det, regeringen først havde lagt frem, ikke var i strid med folkeretten. Hvorfor ikke, når det meste af EU's fangst kom fra et besat område? Det fremgik ikke af dommen, at man havde lov til det. Hvis man foretager sig noget, der ikke er en del af en aftale, er det vel i strid med aftalen. Hvad var baggrunden for, at to dygtige ministre sammen med deres kyndige embedsmandsapparat kunne fremlægge sådan en aftale for Folketinget? Var der andre grunde til, at regeringen havde set bort fra, at den aftale, man forhandlede, slet ikke omhandlede Vestsahara? Hvis det var en fejl, måtte ministeren forklare, hvordan man kunne begå så omfattende en fejl. Sverige havde fastholdt en ordentlig linje i EU, som Danmark også tidligere førte. Hvad var grunden til, at Danmark ikke længere fulgte Sverige?

Rasmus Nordqvist gentog sit spørgsmål om, hvilken konsekvens EU-Domstolens dom ville få for de igangværende forhandlinger. Hidtil var ministeren kun kommet med vurderinger og hensigtserklæringer.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde bekræftede, at EU-Domstolens afgørelse konkluderer, at fiskeriaftalen med Marokko ikke finder anvendelse i farvandet ud for Vestsahara. Det var også rigtigt, at mere end 90 pct. af fiskeriet hidtil havde fundet sted ud for Vestsahara. Formålet med de nye forhandlingsdirektiver var derfor at præcisere det geografiske anvendelsesområde for fiskeriaftalen, således at det omfatter det pågældende farvand. Det var EU's vurdering, at det er muligt at udvide anvendelsesområdet under visse betingelser. Der blev dog lagt vægt på, at aftalen ville være provisorisk, indtil der findes en løsning på den i FN-regi uafklarede situation.

Hensigten med fiskeriprotokollen var at skabe en partnerskabsramme for udvikling af en politik for bæredygtigt fiskeri og ansvarlig udnyttelse af fiskeressourcerne ud fra miljømæssige, økonomiske og sociale hensyn i alle parters interesse. Kommissionens begrundelse for at fortsætte samarbejdet var at skabe fiskerimuligheder for EU-fartøjer inden for det

tilgængelige overskud. En ny protokol skulle implementeres i respekt for demokratiske principper og menneskerettigheder. Det var desuden væsentligt for Danmark, at aftalen ville bidrage til udvikling af lokale arbejdspladser, og at bestandsvurderinger, lokal kontrol og forvaltning generelt blev udbygget og styrket. Oplægget fulgte generelt principperne for indgåelse af fiskeripartnerskabsaftaler, der fremgik af Rådets konklusioner om fiskeripolitikkens eksterne dimension fra marts 2012, og var i overensstemmelse med de generelle principper om bæredygtige fiskeripartnerskabsaftaler i Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik (grundforordningen).

Holger K. Nielsen spurgte, om ministrene ville anerkende, at Polisario er den legitime repræsentant for Vestsaharas befolkning, og at det i så fald måtte være Polisario, der skulle forhandle og godkende en aftale om Vestsahara. Kommissionen ønskede større sikkerhed for, at penge, der overføres, går til lokalbefolkningen og gode formål, men havde ministrene nogen sikkerhed for, at det også skete? Hvem skulle vurdere det i sidste ende – var det Kommissionen selv, eller fik andre også mulighed for det? Hvordan ville lokalbefolkningen og Polisario blive inddraget?

Rasmus Nordqvist forstod på ministeren, at konsekvensen af EU-Domstolens dom blev, at man ville lave en ny aftale, som havde et større geografisk anvendelsesområde. Men ville det stadig være de samme parter, man ville forhandle med? For så ville det ikke ændre noget i forhold til indholdet af dommen.

Jan E. Jørgensen spurgte, hvem man kunne forvente ville fange fiskene i farvandet ud for Vestsahara, hvis aftalen mellem EU og Marokko ikke blev fornyet.

Søren Søndergaard spurgte, om EU-Domstolens afgørelse kom som en overraskelse for regeringen?

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde svarede Holger K. Nielsen og Rasmus Nordqvist, at EU var forpligtet til at tage højde for Vestsaharas befolknings legitime interesser, men Domstolen havde ikke foreskrevet, hvordan det skulle ske. I forbindelse med tilpasningen af landbrugsaftalen med Marokko havde EU som følge af en lignende afgørelse fra EU-Domstolen fra december 2016 ført konsultationer med bl.a. Polisario – men også med en række relevante organisationer fra civilsamfundet samt lokale repræsentanter og erhvervsorganisationer i Vestsahara – for at sikre, at de berørte blev inddraget i tilstrækkelig grad. Kommissionen ville nu anlægge samme tilgang med henblik på en tilpasning af fiskeriaftalen. Danmark stemte for forhandlingsdirektiverne i landbrugssagen i maj 2017, og formuleringen af inddragelse af den berørte befolkning i fiskerisagen svarer til dem fra landbrugssagen. Der forelå dog ikke et endeligt resultat af forhandlingerne om landbrugsaftalen.

Til Jan E. Jørgensen sagde hun, at andre interessenter i farvandet kunne være Kina eller Rusland. Det var værd at huske på, at andre store fiskerinationer ikke nødvendigvis tager samme hensyn til bæredygtig udvikling af ressourcerne, som EU er kendt for at gøre.

Udenrigsministeren supplerede svaret til Holger K. Nielsen ved at sige, at Polisario i FN-regi er anerkendt som den legitime repræsentant for Vestsaharas befolkning inden for rammerne af den stadig pågående afkoloniseringsproces. Den foreliggende sag handlede dog om en fiskeriaftale mellem EU og Marokko. Kommissionen lagde vægt på den forskel, og det havde Danmark og de øvrige EU-lande taget til efterretning.

Rasmus Nordqvist spurgte begge ministre om regeringens – ikke Kommissionens – holdning til, hvorvidt konsultationer med Polisario var tilstrækkeligt for at drage konsekvenserne af dommen.

Han spurgte ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde, om ikke folkeretten altid gælder. Man går vel ikke på kompromis med folkeretten for at kunne indgå aftaler om bæredygtighed?

Holger K. Nielsen forstod på udenrigsministeren, at den danske regering ikke mener, at Polisario er Vestsaharas legitime repræsentant. Var det korrekt? Så var det vanskeligt, for det måtte da være en forudsætning for fredsforhandlingerne. Den præmis måtte også gælde, når man diskuterer fiskeriaftaler.

Nick Hækkerup spurgte, hvilke betingelser der skulle være opfyldt, for at anvendelsesområdet kunne udvides, så de 90 pct. af fangsten kunne blive omfattet igen. Der skulle tages højde for befolkningen i Vestsaharas legitime interesser, men kunne det ikke forstås sådan, at man skulle forhandle med Polisario? Ministrene nævnte, at de er anerkendt som legitim repræsentant i FN, men sagde også, at de er interessent. Der er dog forskel på, om man er repræsentant eller interessent.

Søren Søndergaard oplyste, at mødet med Polisario sidst havde taget 10 minutter, så det var åbenbart, hvad der skulle til for at høre deres synspunkter.

Han gentog sit spørgsmål om, hvorvidt EU-dommen kom som en overraskelse for regeringen. Det var måske irriterende med en procesdiskussion, men det var utilfredsstillende, at ministeren på et udvalgsmøde i januar havde fejet enhver indvending af bordet, selv om kritikken viste sig berettiget efter EU-Domstolens klare afgørelse.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde mente ikke, at der var noget mærkeligt ved timingen, idet hun som minister var forpligtet til at indhente et mandat, før Kommissionen indleder forhandlinger. Hun havde oplyst i udvalget, at forløbet ville afhænge af dommens udfald, så den kom ikke som en overraskelse. Dommen var ikke afsagt på det tidspunkt, hvor Kommissionen og Rådet var forsamlet.

Hun svarede Nick Hækkerup, at det nye i forhandlingsdirektiverne efter dommen var, at man nu nævnte, at aftalen også skulle omfatte farvandet ud for Vestsahara; at man understregede, at forhandlingerne om en ny fiskeriaftale skulle understøtte FN's generalsekretærs bestræbelser på at finde en løsning på konflikten i Vestsahara; og at man skulle tage hensyn til EU-Domstolens afgørelse af 27. februar, så aftalen kom den berørte befolkning

til gode. Det var desuden præciseret i forhandlingsdirektiverne, at Kommissionen skulle inddrages i såvel den geografiske som den sociale fordeling af de samfundsøkonomiske fordele. Det var allerede anført i de forhandlingsdirektiver, der blev vedtaget i februar 2018, at den berørte befolkning skulle inddrages i tilstrækkelig grad.

Udenrigsministeren svarede Holger K. Nielsen og Nick Hækkerup, at Danmark anerkender Polisario som den legitime repræsentant for Vestsaharas befolkning inden for rammerne af afkolonialiseringsprocessen. I fiskeriaftalens regi drejede det sig om at sikre, at udnyttelsen af naturressourcerne i Vestsahara ville blive foretaget i overensstemmelse med lokalbefolkningens interesser på vegne af lokalbefolkningen eller i konsultation med dens repræsentanter. Det var konklusionen fra FN's generalsekretærs juridiske rådgiver, Hans Correll, i en ikkebindende udtalelse fra 2002. Her blev det dog ikke foreskrevet, hvordan inddragelsen af lokalbefolkningen nærmere skulle ske. Derfor skønnede forhandleren – i dette tilfælde Kommissionen og Rådet – om det var sket, og det var også udgangspunktet for, hvorfor andre repræsentanter end Polisario blev inddraget.

Christian Juhl spurgte, om det ikke ville være logisk, at en fiskeripartnerskabsaftale mellem EU og Marokko handlede om de 9 pct. af fiskene, som fanges i Marokkos farvande. Og at man tilsvarende lavede en aftale med repræsentanterne for Vestsahara, hvis man ville have fat i de 91 pct. i farvandet ud for det område. Var det at blande de to farvande sammen ikke det samme som at acceptere, at Marokko råder over dem begge, i det ene tilfælde som besættelsesmagt?

Det blev nævnt, at Vestsaharas indbyggere skulle høres. Men de mennesker – især dem, der sidder på erhvervslivet – er i vid udstrækning marokkanere, der er flyttet dertil efter besættelsen. Hvordan ville regeringen og EU sikre, at man ikke sidder og fører skinforhandlinger med nogle tilflyttere i stedet for med områdets repræsentanter?

Søren Søndergaard præciserede, at han med sit spørgsmål om, hvorvidt dommen var kommet som en overraskelse for regeringen, mente dommens indhold og ikke bare det, at der ville komme en dom.

Nick Hækkerup spurgte, om man ville bruge en ny fiskeriaftale som løftestang for emner, som ikke er snævert fiskeripolitiske, f.eks. overholdelse af menneskerettigheder.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde svarede Søren Søndergaard, at regeringen løbende havde forholdt sig til Kommissionens oplæg. Udvalget havde fået at vide i februar, at kom der en dom, som gik imod oplægget, ville der foreligge en ny situation, og det gjorde der så nu. Det var også grunden til, at Kommissionen fremlagde et nyt forhandlingsoplæg, og derfor ville hun senere i udvalget søge Folketinget om et nyt mandat. Fra EU's side blev der lagt op til, at aftalen blev provisorisk, indtil der i FN-regi kom en løsning på Vestsaharas status.

Udenrigsministeren svarede Nick Hækkerup, at EU og Danmark bakker op FN's bestræbelser på at opnå en politisk løsning på konflikten i Vestsahara, og han havde på sidste

møde med sin marokkanske kollega præciseret menneskerettigheder og opbakning til FN-sporet.

Christian Juhl gentog sit spørgsmål om, hvorvidt det ikke ville være logisk, at en fiskeripartnerskabsaftale mellem EU og Marokko kun omfattede de 9 pct. af fiskene.

Udenrigsministeren påpegede, at Marokko var forhandlingsparten, når det drejede sig om at forny en aftale med Marokko, men det betød ikke, at man anerkendte Marokkos overherredømme over Vestsahara. EU forsøgte i rollen som den anden forhandlingspartner på bedst mulig vis at inddrage de berørte parter. Når en ny aftale forelå, ville regeringen bedømme, om den var i overensstemmelse med de kriterier, som var vigtige at få opfyldt fra dansk side.

Søren Søndergaard sagde, at det ville have forklaret regeringens ageren, hvis indholdet af dommen var kommet som en overraskelse. Det var måske ikke så godt, hvis ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde var uforberedt, men okay, alle kan begå fejl. Nu var det klart, at der ikke var tale om en fejl, men hvad var begrundelsen så? Ministeren havde ganske vist sagt, at aftalen ikke havde noget med danske interesser at gøre. Men hvordan var relationen mellem danske fiskeres mulighed for at fiske under denne aftale på den ene side og Danmarks stemmeafgivning på den anden?

Holger K. Nielsen spurgte, hvordan Polisario kunne være den legitime repræsentant i afkoloniseringsprocessen, men ikke i fiskeriprocessen. Det var en mærkelig sondring, for tingene hang da sammen. Fiskeriaftalen bliver af Polisario opfattet netop som en del af Vestsaharas afkolonialiseringsproces, og derfor var de meget optaget af dommen. Det centrale problem var, at man lavede selve aftalen med Marokko, mens Polisario ville blive en parentes, som ikke spillede en afgørende rolle.

Christian Juhl kunne ønske sig, at ministrene holdt sig strikt til folkeretten og FN's grundlag, men det var ikke tilfældet. Man må skelne mellem forhandlinger og konsultationer. 10 minutters konsultation, som EU havde haft med Vestsahara, kommer der ikke meget ud af. Når man forhandler, bliver man ved, indtil der er et resultat, begge parter kan godkende. For Marokkos vedkommende er den part, der kan skrive en handelsaftale under, den marokkanske regering, og det kan de gøre for Marokkos farvand. Polisario havde i øjeblikket, på trods af besættelsen, en tilsvarende ret til at forhandle om Vestsaharas farvande. Så hjalp det ikke at sige, at Polisario og andre berørte parter blev konsulteret. Folkeretten og FN's beslutninger om Vestsahara siger stjerneklart, at der skal forhandles med Polisario, og at det skal være den oprindelige befolkning, der får gavn af en aftale. Begge ting skulle være opfyldt, og ifølge folkeretten kan man heller ikke lave en provisorisk aftale med en besætter, som besætteren tjener penge på. I folkeretsspørgsmål skal man tage formuleringer for pålydende og ikke begynde at fifle med dem, som EU gjorde i øjeblikket.

Hvilke muligheder havde den oprindelige befolkning for at tjene på en aftale? Var det kun marokkanske fiskere, rederier og fiskefabriksejere, der skulle tjene på den, og var det dem,

der var blevet forhandlet med, eller var det den oprindelige befolkning, som har en enkelt repræsentant?

Hvis der står i en afgørelse fra EU-Domstolen, at aftalen kun er lovlig, fordi den ikke omfatter Vestsahara, og man så laver en ny aftale, der omfatter Vestsahara, er den stadig ikke lovlig. Vurderede regeringen ikke, at Domstolen vil komme til det samme resultat vedrørende den nye aftale?

Rasmus Nordqvist spurgte, om det var korrekt forstået, at man med den nye aftale søger at udvide det geografiske anvendelsesområde til at omfatte Vestsahara, men at det stadig kun er den samme partner – Marokko – man forhandler med.

Nick Hækkerup havde forstået det sådan, at Marokko var den relevante forhandlingspart, også for Vestsaharas farvande, fordi Vestsahara ikke folkeretligt er en selvstændig stat. Var udenrigsministeren af den opfattelse, at Vestsahara burde anses for en selvstændig stat med ret til selvbestemmelse?

Udenrigsministeren påpegede, at Vestsahara ifølge FN ikke er defineret som et besat område – selv om Enhedslisten gerne ville have det – men som et ikkeselvstyrende område. Det er ikke i strid med folkeretten at handle med varer og ressourcer fra et ikkeselvstyrende område. Stater, der påtager sig administrationen af sådanne områder, har til gengæld ifølge FN-pagtens kapitel 11, artikel 73, ansvaret for at fremme indbyggernes velfærd. EU søger derfor at inddrage alle relevante aktører, og Polisario havde ikke monopol på konsultationer.

Christian Juhl spurgte, hvornår FN havde givet Marokko mandat til at administrere Vestsahara og forhandle på Vestsaharas vegne i noget som helst spørgsmål. Uanset om man kaldte området besat eller ej, var det i hvert fald et krav, for at Marokko kunne forhandle på områdets vegne. Det var blot skærpende, at der faktisk er tale om en besættelse.

Rasmus Nordqvist ville gerne have et klart svar på, om det var Marokko, aftalen rent juridisk skulle forhandles og indgås med.

Søren Søndergaard gentog sit spørgsmål om, hvorvidt der var en sammenhæng mellem Danmarks stemmeafgivning i EU og danske fiskeres mulighed for at få lov at fiske i territoriet ud for Vestsahara. Ville den danske regering føre en aktiv indsats for, at det kom til at ske? Det havde kvotekongernes organisation jo anmodet om.

Nick Hækkerup spurgte, om det var korrekt forstået, at Vestsahara som ikkeselvstyrende område har ret til konsultation i forbindelse med forhandlingerne, og gentog sit spørgsmål om, hvorvidt regeringen ville arbejde for, at Vestsahara blev selvstændigt med ret til selvbestemmelse ifølge folkeretten.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde stillede sig undrende over for Søren Søndergaards formulering om ”kvotekongernes organisation”, men kunne svare, at

danske fiskerierhvervsorganisationer efter Brexit havde udtrykt ønske om, at Danmark arbejdede for at åbne muligheder for, at danske fiskere kunne fiske i de farvande. Regeringen holdt muligheden åben, men lagde vægt på at agere inden for EU-rettens rammer.

Udenrigsministeren svarede Christian Juhl, at FN ikke havde anerkendt Marokko som administrator af Vestsahara, og det var netop derfor, at alle berørte parter blev inddraget. Situationen i Vestsahara er uafklaret. Kun 45 FN-lande havde indtil nu anerkendt SADR (Sahariske Arabiske Demokratiske Republik), heriblandt Nordkorea, Iran og Syrien. Ingen europæiske lande havde anerkendt landet, og at Danmark skulle gøre det, før der forelå en FN-løsning, lå ikke i kortene.

Søren Søndergaard bad ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde huske på, hvad hun tidligere havde sagt til Europaudvalget. Var det regeringens intention, at danske storfiskere skulle have del i den lukrative forretning, som det er at fiske ud for Vestsaharas kyst?

Christian Juhl mindede om, at ministrene også i Udenrigsudvalget direkte havde sagt, at Danmark havde en særlig interesse i forhandlingerne denne gang, fordi danske fiskere efter Brexit havde behov for ekstra kvoter.

Han spurgte, hvem der ville skrive under på aftalen – Marokko og EU, eller Marokko, Polisario og EU? I det første tilfælde var det bare snak, når man talte om konsultationer med Polisario. Men hvordan kan Marokko skrive under på et ikkeselvstyrende områdes vegne? Den praksis var ikke beskrevet nogen steder, og FN havde ikke givet mandat til, at Marokko kunne administrere området, indtil der var en afklaring. FN havde derimod udtrykkelig sagt, at sahrawierne skulle have ret til at stemme om deres ønsker for fremtiden ved en folkeafstemning, og det var netop opgaven for FN's Mission for Gennemførelse af en Folkeafstemning i Vestsahara (Minurso) at arbejde for det.

FN's generalsekretær kalder Marokkos tilstedeværelse i Vestsahara for en besættelse, og i baggrundsmaterialet til dagens møde blev området også kaldt for besat. Det var et alment brugt begreb, så det måtte man vel gerne bruge.

Rasmus Nordqvist påpegede, at han havde spurgt nogle gange, men ikke fået klart svar på, hvem EU man laver aftalen med rent juridisk.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde understregede, at det var Marokko, Kommissionen forhandlede med.

Til Søren Søndergaard og Christian Juhl sagde hun, at hun stod ved, hvad hun tidligere havde sagt både i Europaudvalget og Udenrigsudvalget – hvad hun sagde nu, var ment som en gentagelse: Danmark havde ikke kvoter under den nuværende protokol, men fiskerierhvervet var tvunget til at tænke nyt efter Brexit og havde udtrykt ønske om, at regeringen arbejdede for at holde muligheden for danske kvoter i de farvande åben, for det tilfælde at det skulle blive aktuelt i fremtiden.

Søren Søndergaard spurgte, om det ikke ville være specificeret i aftalen, hvilke lande der ville få ret til at fiske. Fiskere fra bestemte lande kunne vel ikke selv pludselig beslutte, at de havde lyst til at fiske ud for andre lande på et bestemt tidspunkt. Ville regeringen arbejde for, at Danmark blev tilføjet til den liste under den nye protokol?

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde svarede, at regeringen ikke havde nogen aktuelle planer om det. Under den nuværende protokol var der 11 EU-lande på listen med Spanien som den største fiskerination.

FO **Punkt 2. Henstilling til Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger på den Europæiske Unions vegne om ændring af fiskeripartnerskabsaftalen og om indgåelse af en protokol med Kongeriget Marokko**

– *Sagen forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*

KOM (2018) 0151

KOM (2018) 0151 – bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (17) – bilag 552 (kommenteret dagsorden)
KOM (2018) 0151 – bilag 3 (bilag til henstilling til Rådets afgørelse)
KOM (2018) 0001 – bilag 6 (kopi af URU alm. del - svar på spm. 140 om indholdet af EU-Domstolens dom vedr. fiskeriaftale med Marokko)
KOM (2018) 0001 – bilag 2 (henvendelse af 15/1-18 fra Afrika Kontakt)
KOM (2018) 0001 - svar på spm. 16, om hvorvidt ministeren kan bekræfte, at fiskeriaftalen med Marokko er en overordentlig god forretning for EU, fra ministeren for fiskeri og ligestilling
KOM (2018) 0001 - svar på spm. 15, om de øvrige EU-landes holdning til fiskeriaftalen, fra ministeren for fiskeri og ligestilling
KOM (2018) 0001 - svar på spm. 12, om ministerens udtalelse på Europaudvalgets møde, om at fiskeraftaler mellem EU og Marokko har til formål at fremme menneskerettigheder og demokrati i Vestsahara, fra ministeren for fiskeri og ligestilling
KOM (2018) 0001 - svar på spm. 10, om ministerens udtalelser på Europaudvalgets møde om, at lokalebefolkningen i Vestsahara har draget fordel af fiskeriaftale, fra ministeren for fiskeri og ligestilling
KOM (2018) 0001 - svar på spørgsmål 5 om, hvordan udviklingsmålene i Marokko styrkes, når 91,5 pct. af fiskeriet under aftalen foregår i farvand tilhørende Vestsahara, fra ministeren for fiskeri og ligestilling
KOM (2018) 0001 - svar på spørgsmål 4 om menneskerettighedssituationen i Vestsahara under den nuværende fiskeriaftale, fra udenrigsministeren
KOM (2018) 0001 - svar på spørgsmål 1 om, hvorvidt ministeren opfatter Marokkos annektering af Vestsahara som en besættelse i strid med folkeretten, fra udenrigsministeren
EUU alm. del (17) – bilag 363 (udvalgsmødereferat side 539 FO, den oprindelige aftale forelagt til forhandlingsoplæg 19/1-18)
EUU alm. del (13) – bilag 61 (udvalgsmødereferat side 71 FO, forhandlingsoplæg vedr. fiskeriprotokollen forelagt 8/10-13)
EUU alm. del (11) – bilag 419 (udvalgsmødereferat side 653 FO, forhandlingsoplæg vedr. forhandlingsdirektiverne forelagt 20/1-12)

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde: Kommissionen har den 21. marts 2018 fremlagt revideret udkast til forhandlingsdirektiver, der bemyndiger Kommissionen til at indlede drøftelser om det kommende samarbejde på fiskeriområdet med Marokko og de berørte folk.

Som vi netop har drøftet i samrådet, konkluderede EU-Domstolen i sin afgørelse af 27. februar 2018, at den nuværende fiskeripartnerskabsaftale med Marokko er gyldig, men at den ikke omfatter farvandet ud for Vestsahara.

Kommissionen har i lyset af dommen fremsendt en revideret henstilling, der skal give Kommissionen mandat til at indlede forhandlinger med Marokko om både fiskeripartnerskabsaftalen og den tilhørende protokol. Det er målet, at begge aftaler også omfatter farvandet ud for Vestsahara.

Som vi har drøftet i samrådet, finder regeringen, at de nye forhandlingsdirektiver er robuste i forhold til konklusionerne i dommen. Jeg vil ikke gentage hele indholdet i forslaget til forhandlingsdirektiver, men blot fremhæve, at Kommissionen i forhandlingerne bl.a. skal sikre, at de berørte folk er tilstrækkeligt inddraget.

Så for at konkludere: Vi støtter EU's fælles fiskeripolitik, som omfatter denne type fiskeripartnerskabsaftaler med tredjelande.

Regeringen lægger vægt på, at den nye fiskeriprotokol opfylder de generelle principper om fiskeripartnerskabsaftaler, der fremgår af Rådets konklusioner om fiskeripolitikkens eksterne dimension af 19. marts 2012 og er i overensstemmelse med de generelle principper om bæredygtige fiskeripartnerskabsaftaler i forordningen om den fælles fiskeripolitik – den, vi kalder grundforordningen.

Regeringen lægger derfor op til, at vi fra dansk side tilslutter os, at Rådet bemyndiger Kommissionen til at indlede og føre forhandlinger om ændring af fiskeripartnerskabsaftalen med Marokko og indgåelse af en ny protokol.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side støtter udkastet til forhandlingsmandat, idet man

- lægger vægt på, at fiskeripartnerskabsaftalen med tilhørende protokol samlet set opfylder de generelle principper om fiskeripartnerskabsaftaler, der fremgår af Rådets konklusioner om fiskeripolitikkens eksterne dimension af 19. marts 2012 og den nye grundforordning,
- henholder sig til principperne, der blev fremlagt på samrådet om fiskeripartnerskabsaftaler i Folketingets Fødevareudvalg den 12. januar 2011, og
- lægger vægt på, at det sikres, at forhandlingsmandatet pålægger Kommissionen at forhandle en ny fiskeriprotokol, der vil være til gavn for de berørte folk, og som efterlever EU-Domstolens afgørelse i sag C 266/16.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at en fiskeripartnerskabsaftale med Marokko fra Dansk Folkepartis synsvinkel også var et spørgsmål om danske interesser. Hvornår var det meningen, at man fra dansk side skulle tilkendegive en interesse i at få mulighed for at fiske ud for Marokko og Vestsahara? Han fornemmede, at det ikke var nu, men først når aftalen

var indgået, men ville være sikker på, at Danmark ikke forpassede en chance. Ellers så forhandlingsoplægget fornuftigt ud.

Peter Hummelgaard Thomsen oplyste, at Socialdemokratiet forsøgte at vægte to hovedhensyn. På den ene side så partiet gerne en varetagelse af danske interesser, på den anden side, at Danmark er blandt de lande, der arbejder for at sikre folkenes selvbestemmelse, og at ufrie folk kan blive frie. Derfor skal de aftaler, EU indgår, sætte nogle standarder i den henseende. Da den S-ledede regering i 2012 bad om mandat til forhandlingsoplæg om den nuværende fiskeriprotokol, lagde man afgørende vægt på, at protokollen skulle være til gavn for lokalbefolkningen. Det stod der på daværende tidspunkt ikke noget om i Kommissionens forhandlingsdirektiv. Denne gang var det med, og der stod også, at lokalbefolkningen bør inddrages. Men i samlenotatet skrev regeringen, at man ville lægge ”særlig vægt” på, at aftalen skulle komme lokalbefolkningen til gode. Hvorfor ikke ”afgørende vægt”, og hvad lå der i udtrykket ”særlig vægt”?

Holger K. Nielsen supplerede Peter Hummelgaard Thomsen ved at spørge, om ”særlig vægt” betød, at regeringen ikke ville stå fast på standpunktet i forhandlingerne. I modsat fald brugte man normalt ”afgørende vægt”.

Rasmus Nordqvist mente, at ”særlig vægt” burde ændres til ”afgørende vægt”, for det var afgørende at efterleve EU-Domstolens afgørelse.

Søren Søndergaard påpegede, at det også var dansk interessevaretagelse at forhindre, at 400.000 mennesker blev drevet på flugt, som var scenariet i artiklen fra Associated Press om emnet fra den 4. april. Man kan varetage danske interesser forskelligt. Det var klart, at regeringen mente, at vejen til Vestsahara går gennem Marokko. Det var ikke et spørgsmål om at være neutral, eller at situationen var kompliceret, og at begge parter skal tilgodeses. Regeringen skrev selv, at ”formålet med protokollen er at styrke samarbejdet mellem EU og Marokko med henblik på udnyttelse af fiskeriressourcerne i Marokkos og Vestsaharas fiskerizone” og ”Med henblik på at inkludere farvandet ud for Vestsahara vil Kommissionen derfor indlede forhandlinger med Kongeriget Marokko”. Der var ingen balanceret stillingtagen. Det var meget klart, at man anerkendte Marokkos besættelse af området, og det kunne Enhedslisten ikke acceptere.

Kunne ministeren redegøre for den svenske position? Måske havde hun ikke den svenske position efter EU-dommen, men den var nok den samme som i januar, så den måtte hun gerne tage udgangspunkt i.

Og hvordan oversætter man de engelske ord ”population” over for ”people” til dansk? Det var vigtigt, når man taler om, at en aftale skal komme Vestsaharas befolkning til gode. Mente man befolkningen eller folket?

Var det endelig korrekt forstået, at det med at inddrage befolkningen eller folket i Vestsahara ikke fremgår af regeringens egen holdning? I modsat fald måtte ministeren gerne henvise til, hvor det stod.

Zenia Stampe forstod EU-Domstolens dom sådan, at aftalen med Marokko ikke kan dække Vestsahara, fordi Vestsahara ikke er en del af Marokko. Regeringen og Kommissionen havde så åbnet for at udvide anvendelsesområdet i aftalen, så Vestsahara blev nævnt og ikke bare implicit er en del af Marokko. Men ville det faktisk være lovligt at gøre sådan? Det Radikale Venstre var som medlem af den tidligere regering gået med til en fiskeriaftale, der omfattede Vestsahara, men som kom lokalbefolkningen til gode, og hvor lokalbefolkningen blev inddraget. I det foreliggende oplæg blev der lagt vægt på, at det kom lokalbefolkningen til gode. Det ville være bedre, hvis der stod ”afgørende vægt”, men i forhandlingsdirektivet står der, at lokalbefolkningen ”bør” høres. Var det nok? Hvad mente ministeren om det punkt, og hvorfor stod der ”bør” og ikke ”skal”?

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde svarede Kenneth Kristensen Berth, at Danmark burde tilkendegivelse en eventuel interesse under forhandlingerne, men Kommissionen ville efter en indgåelse af protokollen udarbejde en forordning om medlemsstaternes kvoter. Som nævnt var der ikke aktuelle danske interesser i området.

Til de medlemmer, der havde spurgt om formuleringen ”særlig vægt” sagde hun, at man ikke bruger formuleringen ”afgørende vægt” i sager, hvor punktet allerede er indarbejdet i forhandlingsdirektiverne. Danmark havde formuleret en erklæring sammen med Tyskland, hvor man beder Rådets Juridiske Tjeneste garantere, at en aftale ville respektere dommen.

Til Søren Søndergaard sagde hun, at hun ikke kendte Sveriges position vedrørende det nye forhandlingsoplæg, og at hun i øvrigt ikke ville redegøre for andre landes positioner. Inddragelsen af lokalbefolkningen var nævnt i forhandlingsdirektivet, hvor det stod, at Kommissionen bør sikre, at ”den af aftalen berørte befolkning har været tilstrækkeligt inddraget på det tidspunkt, hvor der stilles forslag om at undertegne og indgå protokollen”.

NOT Med hensyn til de danske oversættelser af ”people” og ”population” i denne sammenhæng ville hun gerne oversende et skriftligt svar.

Til Zenia Stampe sagde hun, at Vestsahara er et ikkeselvstyrende område, og det var ikke korrekt, når nogle fremstillede det, som om det ikke var tilladt at handle med varer og ressourcer fra et ikkeselvstyrende område. Opgaven her var at sikre, at udnyttelsen af naturressourcerne i Vestsahara blev foretaget i overensstemmelse med lokalbefolkningens interesser på vegne af lokalbefolkningen eller i konsultation med deres repræsentanter.

Formanden spurgte, om det var korrekt forstået, at det nye i forhold til 2012, hvor der stod ”afgørende vægt” var, at der nu var afgivet en betænkning sammen med Tyskland, som regeringen mener tager højde for ønsket, og at det var grunden til, at der nu blot stod ”særlig vægt”?

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde bekræftede dette, men gentog, at forhandlingsdirektivet som nævnt allerede tog højde for det.

Kenneth Kristensen Berth var blevet lidt utryg ved ministerens svar og spurgte, om hun nu kunne gøre ham tryg igen. Der skulle ikke herske tvivl om, at Dansk Folkeparti mente, at der udtrykkes et ønske om at anmode om fiskerettigheder i området. Hvis Danmark mistede adgang til de britiske farvande, ville der forsvinde omtrent 1 milliard kr. i indtægt. Det ville være sørgeligt, hvis Danmark forpassede muligheden ved at være tavse. Agtede ministeren at hejse det danske flag ved det forestående møde og sige, at det kunne blive aktuelt for Danmark, og hvis ikke, var det så realistisk, at Danmark senere kunne få ønsket opfyldt? Hvorfor skulle Danmark stikke hånden ned i denne bisværm, hvis ikke det var for at forsvare danske interesser?

Rasmus Nordqvist forstod ikke ministerens svar om, at ”afgørende vægt” var implicit i forhandlingsdirektivet. Udvalget skulle give mandat til regeringens forhandlingsoplæg og ikke Kommissionens udkast, som der alligevel skulle forhandles om nu, og hvor formuleringen kunne risikere at forsvinde fra den endelige aftale.

Søren Søndergaard var forundret over, at ministeren ikke kunne skelne mellem ”population” og ”people”, for ministeren måtte da kunne forstå, hvad regeringen selv skrev. Regeringen skrev, at aftalen skulle være ”til gavn for befolkningen i Vestsahara”. Spørgsmålet gik på, om befolkningen også omfattede de 100.000 marokkanske besættelsessoldater i Vestsahara. Hvad med de øvrige marokkanere i regeringsapparatet, som var udstationeret som f.eks. politibetjente og administratorer i Vestsahara? Hvad med de mange fordrevne sahrawier i flygtningelejre i Algeriet? Det var ikke klart, hvem regeringen mente ”befolkningen” omfattede.

Hvorfor nævnte regeringen ikke som en del af sin generelle holdning, at Polisario burde inddrages i forhandlingerne, og at man ville arbejde for det? Ville ministeren have noget imod at skrive det? Det var forunderligt, at lige præcis det punkt manglede, når så stor en del af diskussionen havde drejet sig om det.

Var det korrekt forstået, at ministeren ikke kunne oplyse, hvad Sverige stemte i januar. Det var klart, at ministeren ikke kunne kende Sveriges fremtidige position, og det var derfor hun i stedet blev bedt om at redegøre for Sveriges stemmeafgivning i januar og deres argumenter for at stemme, som de gjorde.

Zenia Stampe var stadig i tvivl om, hvorfor Kommissionen i sit forhandlingsdirektiv ”bør” vurdere konsekvenserne for lokalbefolkningen. Hvorfor stod der ikke ”skal”. Forhandlingsoplægget nævnte ikke selv punktet, men man måtte gå ud fra, at regeringen bakkede op om forhandlingsdirektivet på de punkter, hvor intet andet er nævnt.

Holger K. Nielsen mente, at ord er vigtige, for folketingsarbejdet foregår ved hjælp af formuleringer. Når nu ministeren ikke ville sige ”afgørende vægt”, fordi forhandlingsdirektivet allerede tog højde for spørgsmålet, hvorfor så ”særlig vægt” i stedet for bare ”vægt”. Normalt skelnede man kun mellem ”lægge afgørende vægt på” og ”lægge vægt på”, men var der opfundet et tredje begreb? Det var vigtigt at få markeret nogle røde linjer i forhandlingssituationen, men det gjorde regeringen ikke. Hvad ville man prioritere? Det var et uklart

forhandlingsoplæg, som i realiteten kunne give regeringen lov til at acceptere næsten et hvilket som helst resultat, Kommissionen måtte komme med. SF kunne ikke give mandat.

Formanden henviste til ministerens svar om, at der ikke stod ”afgørende vægt”, fordi det, man lagde vægt på, implicit lå i direktivet. Men så ville det være en gratis omgang at skrive ”afgørende vægt”. Hvorfor skrev ministeren så ”særlig vægt”, når der ikke var grund til at lægge andet end ”vægt” på det? Ministeren ville vel gerne have et samlet udvalg til at bakke op om mandatet, og det lod til at være væsentligt for en stor del af udvalget, at der stod ”afgørende vægt”.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde lyttede sig til, at Socialdemokratiet og måske Alternativet kunne give mandat, hvis formuleringen blev ændret, så hun var indstillet på at ændre ”lægger vægt på” til ”lægger afgørende vægt på”, hvis det proceduremæssigt kunne lade sig gøre. Dermed ville der stå i det endelige forhandlingsoplæg, at regeringen:

FO

- lægger afgørende vægt på, at fiskeripartnerskabsaftalen med tilhørende protokol samlet set opfylder de generelle principper om fiskeripartnerskabsaftaler, der fremgår af Rådets konklusioner om fiskeripolitikkens eksterne dimension af 19. marts 2012 og den nye grundforordning,
- henholder sig til principperne, der blev fremlagt på samrådet om fiskeripartnerskabsaftaler i Folketingets Fødevareudvalg den 12. januar 2011, og
- lægger afgørende vægt på, at det sikres, at forhandlingsmandatet pålægger Kommissionen at forhandle en ny fiskeriprotokol, der vil være til gavn for de berørte folk, og som efterlever EU-Domstolens afgørelse i sag C-266/16.

Til Kenneth Kristensen Berth sagde hun, at hun under forhandlingerne ville signalere en eventuel fremtidig dansk interesse i området og afsøge mulighederne for, at Danmark kunne få kvoter. Hun ville blot ikke bede om kvoter på nuværende tidspunkt.

Til Zenia Stampe sagde hun, at der ikke står ”bør”, men ”skal” i indledningen til alle punkterne i forhandlingsdirektivets danske udgave.

Kenneth Kristensen Berth meddelte, at Dansk Folkeparti efter ministerens forsikring om at ville hejse flaget for danske fiskeriinteresser kunne støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Rasmus Nordqvist takkede ministeren for at komme udvalget i møde, men ville dog gerne forsikres om, at regeringen også lagde afgørende vægt spørgsmålene på side 5 og 6 i samlenotatet om lokalbefolkningens inddragelse i forhandlingerne.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde bekræftede, for det lå i EU-Domstolens dom.

Søren Søndergaard ville gerne se en formulering, for det stod ingen steder i forhandlingsoplægget. Man kan ikke lægge afgørende vægt på noget, der ikke står der. Hvor skulle punktet om inddragelse indføjes?

Han gentog sit spørgsmål om, hvad man mener med befolkningen. Det var vigtigt, for ministeren brugte som argument, at en vis procentdel af de penge, der gik til Marokko, kom områder i Vestsahara til gode. Men Vestsahara var underlagt et apartheidsystem, hvor bestemte mennesker bor i bestemte områder, adskilt fra andre. Så det sagde ikke særlig meget. Det betød heller ikke særlig meget, når man skrev, at ”den berørte befolkning har været passende inddraget”, hvis man ikke har klarhed over, hvem den ”berørte befolkning” er. Det spørgsmål måtte afklares.

Peter Hummelgaard Thomsen oplyste, at ministerens tolkning af Socialdemokratiets position var rigtig. Under forudsætning af at teksten justeres, så der står ”afgørende vægt” i stedet for blot ”vægt”, kunne Socialdemokratiet give mandat.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde svarede Søren Søndergaard, at der ikke ville komme en afklaring på spørgsmålet om Vestsaharas befolkning i dag, for det var et udestående element i forsøget på at løse konflikten. Her støttede regeringen fuldt ud FN’s bestræbelser. Domstolens afgørelse nævnte ”befolkningen i Vestsahara” uden at definere den nærmere.

Søren Søndergaard indvendte, at dommen også udpeger Polisario som repræsentant for befolkningen i Vestsahara. Diskussionen var meningsløs, når man ikke ved, hvad man siger ja til ud over at stjæle nogle fisk fra en besat befolkning og give dem til besætterne. Andre var velkomne til at støtte forhandlingsoplægget, men det kunne Enhedslisten ikke uden en afklaring af, at man med ”befolkningen” mener Vestsaharas oprindelige befolkning og ikke nogle tilflyttere eller soldater. Hvordan ville man lave en evaluering, når man ikke vidste, hvem man skulle evaluere ud fra?

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde var bekendt med Søren Søndergaards ønske om en afklaring på definitionen, men det skulle ikke afgøres i en fiskeriaftale.

Rasmus Nordqvist ville gerne have afklaret, om regeringen også lagde afgørende vægt på punkterne i forhandlingsdirektivet, herunder ”Kommissionen skal samtidig sikre, at den berørte befolkning har været passende involveret”.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde bekræftede, idet hun samtidig mindende om den betænkning, Danmark havde afgivet sammen med Tyskland.

Rasmus Nordqvist mindede om, at udvalget gav mandat til det talte ord, og ministeren omgik at sige direkte, at den lokale befolkning skulle inddrages. Det var fint nok, hvis ministeren veg udenom, men for Alternativet var det nødvendigt at få en bekræftelse.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde tydeliggjorde, at regeringens i sit forhandlingsoplæg nu lagde afgørende vægt på, at protokollen skulle være til gavn for de berørte folk.

Rasmus Nordqvist savnede, at der blev lagt afgørende vægt på inddragelsen af lokalbefolkningen i de forhandlinger, så Alternativet kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde indvendte, at det stod i EU-Domstolens dom, at lokalbefolkningen skulle inddrages, så hun forstod ikke Alternativets position.

Rasmus Nordqvist mente ikke, at det stod tydeligt, og han var nødt til at være rigid. Man måtte konkludere, at regerigen ikke kunne mødes med Alternativet i denne sag.

Søren Søndergaard spurgte, hvor det stod i dommen, at lokalbefolkningen skulle inddrages.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde henviste til punkt 13, der henviser til artikel 34 i Wienerkonventionen.

Zenia Stampe forstod, at ministeren mente, at forhandlingsdirektivet indeholder et krav om, at lokalbefolkningen skal høres. Under den forudsætning ville Det Radikale Venstre gerne støtte forhandlingsoplægget. Hvis det viste sig, at det ikke blev taget alvorligt, måtte diskussionen tages op igen.

Ministeren for fiskeri, ligestilling og nordisk samarbejde mindede om, at det også blev sagt i den betænkning, der var blevet afgivet af Danmark og Tyskland i fællesskab. Hvis resultatet af Kommissionens forhandlinger fulgte linjen, ville Danmark kunne støtte aftalen, hvorefter hun efter vanlig procedure ville orientere udvalget.

Holger K. Nielsen mente, at det var en forkert måde at lave aftaler på og ikke i overensstemmelse med EU-dommen, idet det blev en aftale med staten Marokko, hvor man søger at inddrage lokalbefolkningen på en ikke særlig klar måde. Den FN-anerkendte repræsentant for lokalbefolkningen fra Polisario var ikke med. Det var fint, at regeringen ville forsøge at inddrage lokalbefolkningen, men hvordan fremstod helt uklart, så SF kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Alternativet og Socialistisk Folkeparti havde ytret sig imod det.

Mødet sluttede kl. 16.14